

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2015/50 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2018/85

Karar Tarihi: 8/11/2018

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi 2014 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Alparslan ALTAN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ'in katılımlarıyla 26/5/2016 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir-gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2014 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Sadettin CEYHAN tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2014 yılı gelirler toplamının 189.364,71 TL, giderler toplamının 182.530,62 TL olduğu anlaşılmaktadır.

5. Partinin 2014 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu; bu hâliyle 2014 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 26.372,83 TL olup bunun 150,00 TL'si üye giriş aidatı gelirlerinden, 25.348,83 TL'si bağış gelirlerinden, 759,00 TL'si tanıtım malzemesi gelirlerinden, 115,00 TL'si diğer gelirlerden oluşmaktadır.

7. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Parti il örgütlerinin gelirleri toplamı 162.991,88 TL olup bunun 2.790,00 TL'si üye giriş aidatı gelirlerinden, 68.595,24 TL'si üye yıllık aidatı gelirlerinden, 91.179,64 TL'si bağış gelirlerinden, 350,00 TL'si faaliyet gelirlerinden, 77,00 TL'si tanıtım malzemesi satış gelirlerinden oluşmaktadır.

9. İl örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 25.921,00 TL olup bunun 744,02 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 808,00 TL'si kırtasiye ve büro giderlerinden, 2.268,30 TL'si haberleşme giderlerinden, 248,61 TL'si taşıma giderlerinden, 2.810,98 TL'si seyahat giderlerinden, 12.000,00 TL'si kira ve bina giderlerinden, 1.722,02 TL'si vergi, sigorta ve noter giderlerinden, 1.600,00 TL'si basılı materyal ve tanıtım malzemeleri giderlerinden, 3.008,00 TL'si etkinlik ve kongre giderlerinden, 711,07 TL'si diğer giderlerden oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Partiye gönderilen yazıyla 2014 yılı işletme defterinde kayıtlı olan ve ayrıntıları aşağıdaki tabloda verilen toplam 3.090,00 TL tutarındaki harcamaya ait fatura veya fatura yerine geçen belgenin gönderilmesi istenmiştir.

Yevmiye Tarihi	Yevmiye No	Açıklama	Tutar
20.02.2014	12	Step Yazım Gereçleri ve Kalıp Sanayi Tic. Ltd. Şti.	1.600 TL
31.08.2014	57	Yolcular Reklam, Temizlik, Bilişim, Kırtasiye, Mob. Liman, Hiz. Tekstil, San. ve Tic. Ltd. Şti.	290 TL
20.10.2014	60	Innpera Hotel İstanbul	1.200 TL
TOPLAM:			3.090 TL

Parti tarafından gönderilen yazıda 31/08/2018 yevmiye tarihli 57 yevmiye numaralı harcamaya ilişkin tevsik edici belge gönderilmiştir. Ancak Parti yetkilileri 20/02/2014 yevmiye tarihli 12 yevmiye numaralı ve 20/10/2014 yevmiye tarihli 60 yevmiye numaralı harcamalara ilişkin fatura veya fatura yerine geçen belge göndermemiştir.

2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinin altıncı fıkrasında “Siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hallerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik ederler. Ancak kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hallerde, fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örnekleri kullanılabilir.”, 75. maddesinin dördüncü fıkrasında: “Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir.” ve 76. maddesinin son fıkrasında: “Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedilir.” denilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hâllerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik etmek zorundadırlar. Ayrıca kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hâllerde de fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örneklerin kullanılması gerektiği ilgili Kanun maddesinde ifade edilmiştir. Yapılan incelemede ise gönderilen belgeler içinde 2.800,00 TL tutarında gidere ilişkin fatura, fatura yerine geçen belge veya harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip herhangi bir tevsik edici belgenin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Buna göre Genel Merkez kesin hesabında gösterilen ve tevsik edilmeyen 2.800,00 TL gider karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Parti il örgütlerinin giderleri 156.609,62 TL olup bunun 1.906,14 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 3.030,93 TL'si kırtasiye ve büro giderlerinden, 4.021,42 TL'si haberleşme giderlerinden, 241,00 TL'si taşıma giderlerinden, 102.749,10 TL'si kira ve bina

giderlerinden, 5.519,75 TL'si bakım, onarım ve tamirat giderlerinden, 13.076,37 TL'si ısınma, aydınlatma ve su giderlerinden, 15.064,11 TL'si vergi, sigorta ve noter giderlerinden, 602,79 TL'si basılı materyal ve tanıtım malzemeleri giderlerinden, 6.529,30 TL'si etkinlik ve kongre giderlerinden, 225,00 TL'si genel merkeze aktarılan tutarlardan, 3.643,71 TL'si diğer giderlerden oluşmaktadır.

13. İl örgütlerinin 2014 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

14. Partinin 2014 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede herhangi bir taşınır, taşınmaz mal ve menkul kıymet ediniminin olmadığı anlaşılmıştır.

IV. SONUÇ

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin 2014 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Kanun'a uygun olmayan 2.800,00 TL gider karşılığı Parti mal varlığının 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2014 yılı kesin hesabında gösterilen 189.364,71 TL gelir ve 182.530,62 TL giderin Hazineye irat kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğuna,

8/11/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ